

плачу за все, ти лише бери участь у переговорах», тому що буде більше зацікавлена у результатах. Я знаю, що за кордоном, принаймні у Німеччині, послуга медіатора коштує від 40 до 50 євро за годину. Відповідно, в договорі сторони з медіатором погоджують мінімальну кількість годин, а за необхідності можуть пролонгувати на більший термін, якщо питання залишається відкритим.

Наприклад, могу зазначити, що в Міському центрі дитини соціальні послуги медіатора надаються безкоштовно. В інших закладах було запроваджено пілотні проекти, медіатори працювали на громадських засадах або за символічну плату. Держава має бути зацікавлена в запровадженні інституту медіації і розвитку цієї

сфери діяльності, тоді, можливо, ця послуга буде безкоштовною для громадян в рамках безоплатної правової допомоги.

❓ НА ЯКОМУ ЕТАПІ ЗАРАЗ ЗНАХОДИТЬСЯ ПРОЦЕС ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАЦІЇ?

На сьогодні дуже багато різних дискусій триває на експертному рівні, звучить багато різних думок щодо того, потрібна досудова чи судова медіація, чи буде вона комерційною або, можливо, застосувати державне замовлення послуги. Адаже кожна робота має бути оплачувана, навіть, якщо вона безкоштовна для громадян. Тим більше, що усі медіатори вчать за власний рахунок, досить вартісний, адже є курси багаторівневі, які надають знання від базових навичок

до різногалузевих. В Україні одностайного рішення не прийнято. Знаю, що триває робота над проектом закону, яка може відбуватися досить довго через дискусії і у Верховній Раді, і у спільноті медіаторів, і у колі різних експертів. Дуже обережно необхідно ставитися до іноземного досвіду для того, щоб не бездумно калькувати, а адаптувати до українських реалій. Будемо сподіватися, що у результаті дискусії буде прийняте правильне рішення, яке може бути навіть пілотним. Адаже змінювати ситуацію у процесі – це цивілізований шлях розвитку. Головне, щоб була віра і довіра громадян на позитивні результати такого методу вирішення конфліктів, який призведе до економії часу, коштів, і найпевніше, емоцій. ■

«У БУДЬ-ЯКІЙ ПРОФЕСІЇ СЛІД ПРАГНУТИ ДОСКОНАЛОСТІ», -

КАТЕРИНА ЧИЖМАРЬ

Пропонуємо вашій увазі інтерв'ю з директором Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, доктором юридичних наук, заслуженим юристом України Катериною Чижмарь.

❓ **КАТЕРИНО ІВАНІВНО, ЮРИСТ - НАДЗВИЧАЙНО СКЛАДНА І ВІДПОВІДАЛЬНА ПРОФЕСІЯ, ОСОБЛИВО В НАШІЙ КРАЇНІ. ЯКИМ БУВ ВАШ ПРОФЕСІЙНИЙ ШЛЯХ, АДЖЕ ВИ УСПІШНО ЗАЙМАЄТЕСЯ І ГРОМАДСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ?**

Не могу не погодитися, що нині складний час, і, особливо

для юристів, адже законодавство повсякчас змінюється, удосконалюється, запроваджуються нові механізми контролю за дотриманням його норм, а отже, відповідальність зростає.

Мене не лякає і ніколи не лякала відповідальність, вважаю, що маю найкращу професію і хорошу освіту. Школу закінчила з відмінним атестатом і золотою медаллю,

що давало мені змогу всі сили при підготовці до вступної кампанії в університет зосередити на одному предметі, на історії, яка, до речі, була основним іспитом на юрфак.

У 1991 році в Ужгородському державному університеті було відкрито юридичний факультет. Документи ми подавали з батьком, який у виборі мною юридич-

ної професії відіграв тоді основну роль. У 1996 році я закінчила навчання та здобула кваліфікацію юриста. Знаково, що диплом спеціаліста я і мої однокурсники отримали 28 червня 1996 року, в день народження Конституції України.

У 1995 році, будучи на п'ятому курсі, одразу після виробничої практики, влаштувалась на роботу в юридичний відділ Закарпатської облдержадміністрації. У 2005 році заочно закінчила Національну академію держав-

ного управління при Президенті України (магістр державного управління). Професійний шлях від спеціаліста I категорії юридичного відділу секретаріату Закарпатської облдержадміністрації до директора Департаменту Міністерства юстиції України я долала протягом двадцяти років. У 2007 році здобула науковий ступінь кандидата юридичних наук.

У 2015 році захистила докторську дисертацію. Саме з цієї подією було пов'язане моє рішення змінити роботу і присвятити

себе юридичній науці, але все ж таки, у сфері юстиції. Я з вдячністю прийняла пропозицію Міністра юстиції очолити Інститут права та післядипломної освіти, колишнього Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів юстиції.

Щодо громадської діяльності, то мені приємно долучатися до справ громади і бути в цих справах корисною. Так, у 2005-2007 роках очолювала відділення Української нотаріальної палати в Закарпатській області, з 2007 року була відповідальним секретарем Київського міського відділення Української нотаріальної палати, згодом її першим віце-президентом. Окрім того, обиралася головою Експертної ради ВГО Інституту теоретико-правових досліджень у сфері юстиції та керівником Закарпатського відділення Спілки юристів України.

? ВИ - ЗАСЛУЖЕНИЙ ЮРИСТ УКРАЇНИ. ЯК ВВАЖАЄТЕ, ЗА ЩО ЗДОБУЛИ ТАКЕ ЗВАННЯ?

У 2009 році Указом Президента України та з нагоди Дня юриста мені було присвоєно це звання. На той час я працювала в органах юстиції Київщини. Очолювала Головне управління юстиції. Подання вносив голова Київської обласної державної адміністрації за вагомих особистий внесок у розбудову системи органів юстиції Київської області. Вважаю, що у будь-якій професії слід прагнути досконалості. Тому й намагаюсь зробити свій скромний вклад у розвиток права, розбудови правової держави та вдосконалення системи захисту прав і основних свобод людини і громадянина. Як вже було сказано, у 2015 році я, припинивши роботу на державній службі, прийняла для себе важливе рішення щодо професійного майбутнього. Очевидним для мене було те, що для удосконалення системи юстиції, її реформування потрібні

системні, науково обґрунтовані, виважені, ефективні заходи.

Маючи безпосередньо відношення до законодавчого врегулювання та впровадження в життя нотаріальної реформи 2012 року і реформи у сфері реєстрації речових прав у 2013 році, ще в той час я оцінила роль і значення наукових досліджень, творчих пошуків та уміння чітко, лаконічно і логічно викладати думки, переконуючи сотні, тисячі представників професійного цеху нотарів у реальних можливостях системи нотаріату, її перспективах та ризиках. Тому й почала більше уваги приділяти не тільки практиці, а й науці.

Так, за останніх сім років мною опубліковані більше 60 наукових праць на такі теми, як: міжнародні стандарти рівності прав чоловіків і жінок, нотаріат в системі захисту прав і свобод людини і громадянина, конституційно-правові основи організації та діяльності органів нотаріату, роль органів нотаріату в правоохоронній діяльності держави, гарантування майнових прав засуджених до позбавлення волі у процесі правової реформи в Україні, державна реєстрація права власності на нерухоме майно нотаріусом як елемент захисту конституційного права особи на власність. Окрім того, у співавторстві з іншими відомими науковцями, правниками підготовлено понад 12 науково-практичних коментарів нормативно-правових актів України, 4 проекти законів, які були прийняті ВРУ та є на сьогодні чинними, 70 проектів підзаконних нормативних актів: постанов КМУ, наказів Міністерства юстиції України у сфері нотаріату, банкрутства, монографій, науково-практичних та навчальних посібників.

Також я є автором Концепції реформування нотаріату України на 2010-2015 рр., нотаріальної реформи 2012 р., внаслідок якої

Україну прийнято до Міжнародного союзу нотаріату, та реформи у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно з наданням нотаріусу статусу державного реєстратора. До своїх професійних здобутків можу віднести і співавторство Концепції реформування законодавства у сфері електронного цифрового підпису. Під моїм безпосереднім керівництвом підготовлено нормативну базу у сфері банкрутства та електронного цифрового підпису після передачі цих функцій до Міністерства юстиції України (2011 р.).

❓ СЬОГОДНІ ВИ ДИРЕКТОР ІНСТИТУТУ ПРАВА ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ. ЧИМ ЗАЙМАЄТЬСЯ ВАШ ЗАКЛАД?

Нині Інститут є єдиним галузевим навчальним закладом післядипломної освіти, що здійснює підвищення кваліфікації працівників органів юстиції України. Серед основних видів його діяльності, передусім, освітня, яка включає навчальну, науково-методичну, рекомендаційну. Окрім того, розробляємо основні напрями післядипломної освіти для працівників органів юстиції та щорічні плани-графіки для надання послуг післядипломної освіти працівникам органів юстиції та інших категорій слухачів на підставі визначених Міністерством юстиції потреб.

Також беремо участь у діяльності робочих груп, створених Міністерством юстиції України для розроблення проектів нормативно-правових актів, інструктивно-методичних матеріалів. Серед іншого, надаємо платні послуги, у тому числі у сфері освітньої діяльності з метою розвитку закладу післядипломної освіти, покращення умов праці та навчання учасників навчального процесу.

❓ ЯКА РОЛЬ ІНСТИТУТУ ПРАВА ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМ, ЗОКРЕМА, У СФЕРІ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ?

Відповідно до Закону України «Про органи та осіб, які забезпечують примусове виконання рішень судів та інших органів» державне регулювання діяльності приватного виконавця здійснюється Міністерством юстиції України. На виконання вимог Закону та з метою оперативного, якісного впровадження новел законодавства й старту реформ, Мін'юстом було затверджено Порядок допуску до професії приватного виконавця. Враховуючи, що ця процедура передбачає навчання осіб, які прагнуть стати приватними виконавцями, Інститутом права та післядипломної освіти запроваджено навчальні курси з отримання знань у сфері примусового виконання судових рішень і рішень інших органів. Ці курси здійснюються на принципах доступності, ґрунтовності, системності й послідовності викладення навчального матеріалу, поєднання теоретичних знань з практичними вміннями та навичками щодо економічних прав і свобод людини й громадянина, системи органів та осіб, які відповідно до закону здійснюють примусове виконання рішень судів та інших органів, процедури виконавчого провадження, в тому числі судового контролю за ним, відповідно до затвердженого Інститутом плану навчання.

Надзвичайно важливо було на початку впровадження реформи збалансувати навчальну програму для майбутніх приватних виконавців, безперервно і системно проводити навчальний процес, який базується на теорії та практиці. Ця вимога в повній мірі та ефективно забезпечується Інститутом права та післядиплом-

ної освіти, який є відомчим навчальним закладом, має достатню матеріально-технічну базу і кадровий потенціал з можливим залученням до викладацької роботи практиків, фахівців Міністерства юстиції, спеціалістів профільного департаменту, науковців.

Серед іншого нами запропоновано та подано на розгляд керівництва Міністерства юстиції України Концепцію створення Академії юстиції України. Цією Концепцією пропонується на базі Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, реорганізувати навчальні заклади, які є у віданні Мін'юсту – створити вищий навчальний заклад – Академію юстиції України.

Сьогодні назріла об'єктивна необхідність оптимізувати систему навчальних закладів, які забезпечують підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації персоналу органів та установ юстиції.

Очевидно, що діяльність органів юстиції у період децентралізації та реформування виконавчої, реєстраційної, пенітенціарної системи, системи безоплатної правової допомоги привертає особливу увагу суспільства і гро-

мадськості. Час вимагає від працівників органів юстиції високої кваліфікації, відповідальності при виконанні своїх посадових обов'язків для забезпечення захисту прав і свобод людини й інтересів держави. Саме тому потреба в реформуванні системи підготовки кадрів для органів юстиції є дуже актуальною.

? **ЗНАЮ, ЩО ІНСТИТУТОМ ПРАВА ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ ЗАСНОВАНО ВЛАСНЕ ВИДАННЯ. НА ЯКУ АУДИТОРІЮ РОЗРАХОВАНИЙ ЖУРНАЛ?**

Наше юридичне науково-популярне видання зареєстроване у листопаді 2016 року під назвою: «Право та юстиція: науково-практичний журнал». Вважаю його ще одним досягненням колективу Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України. Адже ми доклали багато зусиль для реалізації заявлених амбітних наукових і творчих цілей. Журнал розрахований на юристів, науковців, теоретиків та практиків, які цікавляться новинами у сфері юстиції, прагнуть удосконалити свої знання і поділитися досвідом.

? **А ЯКА ВИ У ЖИТТІ, ЧИ МАЄТЕ ХОБІ, ПРО ЩО МРІЄТЕ?**

Я відношу себе до оптимістів, людей, які вміють вірити і які гідні довіри інших. Ми з сестрою росли, маючи безмежну, велику, батьківську і материнську любов, ласку, опіку. Вони з повагою відносились як одне до одного, так і до всього, що їх оточувало. Тому намагаюсь в такому ж дусі виховувати сина і доньку, передати своїм дітям сімейні цінності і родинні традиції.

Про що я мрію? Всі мрії, плани, надії і очікування пов'язані з моїми дітьми, їхнім майбутнім, перспективами та можливістю реалізувати себе у повній мірі. А щодо хобі, то я дуже люблю подорожувати. Щороку ми з родиною їдемо в Карпати. Я народилась в гірському селі, тому для мене краще гір є тільки гори. Тут можна набратися енергії рідної землі, зарядитись позитивом і силою на цілий рік, до наступної зустрічі. Ще одне захоплення – музика. Вона віддзеркалює мій настрій і емоції та завжди допомагає зосередитись, якщо потрібно, зняти емоційну напругу, відпочити, подумати, згадати приємні моменти, помріяти... ■

